

קריירה

שחר כפול או יום חופש? אלו הזכויות שלכם ביום הבחירות

ביום הבחירות המתקרב העובדים במשק זכאים ליום שבתון, אבל יש כמה סייגים ■ האם מותר להעסיק מטפלת ביום הבחירות? ומה לגבי עובד זר? וכמה משלמים על שעות נוספות? התשובות במדריך

אוריאל שכטר לעקוב

2026 באוקטובר 21 • 06:03

בשבוע הבא יתקיימו הבחירות לכנסת ה-26, ולראשונה מזה זמן רב, זה יקרה בהפרש של ארבע שנים מסבב הבחירות הקודם. מאות אלפי ישראלים שהגיעו לגיל הבחירה בשנים אלה יצביעו השנה בפעם הראשונה, ורבים אחרים — אולי כבר הספיקו לשכוח למה בדיוק הם זכאים ולמה לא.

חוק יסוד: הכנסת קובע כי יום הבחירות הוא יום שבתון. מלבד ההצבעה בקלפי, השבתון במשק מאפשר לעובדים לטייל, לצאת למסע קניות, או לבלות עם משפחה וחברים, מבלי לחתום על יום חופש. למעסיקים אסור לחייב את העובדים לעבוד ביום הבחירות, אלא במקומות עבודה הנמנים עם השירותים הציבוריים שממשיכים לפעול כסדרם, המפורטים בהחלטת ועדת הבחירות המרכזית. ברשימה זו נמצאים שירותי הבריאות ובתי החולים, כוחות הביטחון, שירותי התחבורה ושירותי התקשורת, וכן מסעדות, בתי קפה ובתי מלון.

אסור לחייב. אבל האם מותר להציע? כאן התשובה כבר חיובית, אבל היא מחייבת את המעסיקים במתן זכויות יתר. מהן בדיוק? שאלנו את עו"ד רוני איטח גנט, שותפה במשרד נ. פינברג ושות' ומומחית בדיני עבודה.

מי זכאי לשבתון?

"הזכות לשבתון נתונה לכל עובד, גם אם אינו בעל זכות בחירה, כולל בני נוער".

מהן שעות יום השבתון?

"אורך יום השבתון אינו מוגדר בחוק, אך הפרשנות הרווחת היא שיום השבתון כולל את משך זמן ההצבעה שבמהלכו פתוחות הקלפיות בהתאם לחוק הבחירות. כלומר בשעות 7:00-22:00".

התחלתי לעבוד בחברה בשבוע שעבר, האם אני זכאי לתשלום

עבור יום השבתון?

"בהתאם לסעיף 136 בחוק הבחירות לכנסת, תשכ"ט-1969, עובד זכאי ליום שבתון לאחר שעבד אצל המעסיק תקופה מינימלית של 14 יום רצופים לפחות לפני יום הבחירות. לכן, עובדים חדשים שהחלו לעבוד השבוע בעבודה חדשה וייעדו ביום הבחירות — לא יהיו זכאים לתשלום שכר".

אם אני עובד ביום הבחירות, האם אני זכאי לתשלום נוסף? האם

התנאים זהים לעבודה בשבת או בחג?

"חוק הבחירות אינו דן בשאלת השכר לגבי עובדים אשר הועסקו בפועל ביום הבחירות. יום הבחירות, או כל יום שבתון אחר, אינו נמנה עם ימי ה'מנוחה השבועית' כהגדרתם בפקודת סדרי השלטון והמשפט, ומכאן, שעבודה ביום הבחירות אינה מזכה על פי חוק בתגמול מיוחד כלשהו.

"עם זאת, בתי הדין האזוריים לעבודה קבעו במספר מקרים כי עבודה ביום הבחירות, שהוכרז כיום שבתון, מזכה בתגמול מיוחד. הפסיקה אינה אחידה באשר לגובה או שיעור התגמול שיש לשלם לעובד שעבד ביום הבחירות, ואולם, בפסקי דין מהשנים האחרונות נקבע כי עובד שהועסק ביום הבחירות יהיה זכאי הן לשכר בגין עבודתו בפועל (100%), והן לשכר שהיה מקבל אם לא עבד מכוח סעיף 136 לחוק הבחירות (100%) – כלומר בסך הכל 200% משכרו הרגיל של העובד

או לחלופין, שכר רגיל ובנוסף שעות חופשה במקום שעות העבודה בפועל ביום זה). עם זאת, ייתכן שקיים הסכם קיבוצי או צו הרחבה החלים על מקום העבודה ואשר קובעים הוראה פרטנית מפורשת לעניין תשלום בגין עבודה ביום הבחירות ואז יש לפעול לפיה".

כמה משלמים על שעות נוספות ביום הבחירות?

"עבור שמונה שעות העבודה הראשונות שבאותו יום (בהנחה שהעובד עובד שישה ימי עבודה בשבוע), יקבל העובד שכר בשיעור של 200% משכרו; עבור השעות התשיעית והעשירית, יקבל תוספת של 25% (225%); עבור השעה האחת-עשרה ואילך - תוספת של 50% (250%). אם העובד עובד חמישה ימים בשבוע, הוא יהיה זכאי לתשלום של שעות נוספות לאחר שמונה שעות ו-36 דקות, באותו יום.

אני מעסיק מנקה או מטפלת לילדי בבית, האם אני יכול להציע להם לעבוד?

"כן, אסור לחייב אותו או אותה לעבוד, אך מותר להציע להם. אם הם מסכימים, השכר ישולם לפי שיעור של 200%".

אני מעסיק בבית הורי עובד זר, האם הוא זכאי לתשלום נוסף? האם משהו השתנה בארבע השנים כחלק מההסתמכות הגוברת של המשק על העובדים הזרים בשלוש השנים האחרונות?

"עובד שאינו אזרח ישראלי ועבד ביום הבחירות, בין אם הוא מועסק בענף הסייעוד על ידי יחיד או בענף המלונאות, בענף ההסעדה, בענף הבניין, בענף החקלאות או בענף התעשייה, אינו זכאי לתשלום נוסף עבור יום השבתון, אלא לשכרו הרגיל בלבד. בשנים האחרונות אכן חלה עלייה במספר העובדים הזרים והתווספו ענפי תעסוקה חדשים שלא היו קיימים קודם לכן — למשל, מסחר ושירותים. יחד עם זאת, לא תוקן סעיף 136א לחוק הבחירות באופן שנוספו לו אותם ענפים חדשים. המשמעות האפשרית במצב האמור, היא שיראו בעובדים אלה עובדים ישראליים בנוגע לזכויותיהם ביום הבחירות".

האם גם עובדים שמשתכרים בשכר גלובלי ולא שעתי, זכאים

לתוספת תשלום?

"החוק אינו מבחין בין עובד המשתכר על בסיס יומי לעובד המשתכר על בסיס חודשי או כל בסיס אחר. התשלום נעשה כפי שנעשה ביחס לשעות נוספות — חילוף שכר השעה של העובד (הרשום בתלוש השכר) ותשלום הגמול בהתאם לסך שעות העבודה באותו יום".

האם עובד שנמצא בשירות מילואים פעיל זכאי לתשלום נוסף

מהמעסיק או מהביטוח הלאומי עבור יום השבתון?

"עובד המשרת במילואים ביום הבחירות זכאי לקבל את מלוא תגמול המילואים הרגיל, ובנוסף זכאי לתשלום שכרו הרגיל עבור יום השבתון".

האם לעובדים בענפים שעובדים ויש להם ילדים קטנים יש

אפשרות להגיד למעסיק שהם לא יכולים לבוא לעבודה בשל

טיפולם בילדים שאין להם מסגרת?

"עובד בענף שממשיך לפעול כסדרו אינו רשאי, להיעדר אוטומטית רק משום שאין לילדיו מסגרת. עם זאת, כאשר היעדרותו נובעת משירות המילואים של בן או בת הזוג, עשויה לעמוד לו זכות היעדרות בכפוף לתנאים שבחוק".

האם המעסיק רשאי לנכות יום חופשה מעובד שנעדר מעבודתו

ביום הבחירות?

"לא. עובד שזכאי ליום שבתון אינו מחויב לעבוד ביום הבחירות ולא ינוכה לו יום חופש אגב כך".

האם חלה חובה על העובד להצביע בפועל על מנת לקבל שכר

ביום הבחירות?

"לא. החוק אינו מטיל על העובד חובה להצביע בפועל".

לחצו לקבלת עדכונים בנושא:

☐ זכויות עובדים ☐ עבודה ☐ שכר ☐ בחירות

הצג עוד

דיוורים | מערכת | הנהלה | תנאי שימוש | רכשו מינוי |
ביטול מינוי דיגיטלי | שאלות ותשובות | צרו קשר | פרסמו אצלנו |
הצהרת נגישות

חדשות, ידיעות מהארץ והעולם - הידיעות והחדשות בעיתון הארץ. סקופים, מאמרים, פרשנויות ותחקירי עומק באתר
האיכותי בישראל
© כל הזכויות שמורות להוצאת עיתון הארץ בע"מ